

Írta: Adminisztrátor
2023. június 12. hétfő -



Budapest, 1948. június 12., Rákosi Mátyás, a Magyar Kommunista Párt főtitkára (háttal) és Szakasits Árpád, a Szociáldemokrata Párt főtitkára átölelik egymást a két párt egyesülési kongresszusán© Fotó Magyar Fotó / MTI

2023. június 12. - **Alig három évvel a második világháború befejezése után újabb kataklizma érte a magyar társadalmat: 1948. június 12-én fúzióra lépett a Szakasits Árpád vezette Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Rákosi Mátyás vezetése alatt álló Magyar Kommunista Párt.**

A kommunisták által kikényszerített egyesüléssel létrejött új politikai alakulat, a Magyar Dolgozók Pártja menthetetlenül elindította az országot a proletárdiktatúra felé.

Ma 75 éve, hogy 1948. június 12-én a szociáldemokrata és a kommunista pártok egyesülésével megalakult a Magyar Dolgozók Pártja (MDP). Az egyesülési kongresszus célja egyértelműen az MSZDP ellenálló erőinek felszámolása volt. Bár papíron az MDP első elnöke a szocdem Szakasits Árpád lett, a tényleges hatalom valójában a huszárcsínnyel kieszelő Rákosi Mátyás kezében összpontosult.

A korabeli Filmhíradó így kezdte tudósítását:

Lobogódíszbe öltözve, történelmi ünnepre készül az ország. Harmincesztendős szakadás után egyesülnek a munkásság pártjai: megalakul a Magyar Dolgozók Pártja, amely megsokszorozza a két párt erejét. Munkapadok és gépek zakatolása mellől, szőlőkből és napsütötte szántóföldekről, falusi iskolákból, könyvtárak mélyéről és íróasztalok mellől a dolgozó

Írta: Adminisztrátor
2023. június 12. hétfő -

magyarság legjobbjai indulnak az egyesülési kongresszusra. Az ország minden részéből érkezett küldöttek első útja a Magyar Dolgozók Pártjának székházába vezet, ahol átveszik kongresszusi irataikat.

Rákosi politikai cinizmusa

A pártelnök pályafutása egyébként hűen tükrözte Rákosi politikai cinizmusát. Szakasits ugyanis eleinte ellenezte a munkáspártok erőszakos egyesítését, majd mégis elfogadta az MDP elnöki székét. Másfél hónappal később, Tildy Zoltán lemondása után, megválasztották a Magyar Köztársaság elnökének, és ezt a tisztséget bő egy évig töltötte be. Az új alkotmány elfogadása után az Elnöki Tanács elnöke lett.

A rakétaszerű karrier ekkor csúcspontjára ért, hogy hasonló sebességgel zuhanjon alá.

Rákosi nem sokat lacafacázott: előbb lemondatta a pártfunkcióiról, aztán 1950 áprilisában koholt vádak alapján letartóztatta, hogy 1950 őszén háborús bűntett, kémkedés, a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésének vádjával életfogytiglani fegyházra ítéltesse.

Több mint öt évig ült rács mögött, amikor 1956 márciusában szabadlábra helyezték, júliusban rehabilitálták.

A kommunisták elérték céljukat

Tarján M. Tamás történész szerint miután a kommunisták három év alatt beolvasztották vagy megsemmisítették legjelentősebb politikai ellenfeleiket,

1949. február 1-jén létrehozták a Magyar Függetlenségi Népfrontot, ahová bekényszerítették a még létező pártocskákat (például Peyer Károly radikális pártját) is.

Az 1949-es választásokon már csak a Magyar Függetlenségi Népfontra lehetett szavazni, amivel a kommunisták elérték céljukat: minden akadályt elhárítottak az egypártrendszer, a proletárdiktatúra elől.

Azt, hogy mennyire vették komolyan a kommunisták a megújulást, jól mutatja, hogy az MDP gyakorlatilag egy az egyben az MKP szervezeti felépítését emelte át, változatlanul hagyva a párt irányító apparátusát. A párt legfelső szervének, a kongresszusnak iratanyaga csak elenyésző mennyiségben maradt fenn az utókorra. A kongresszuson megválasztott és átlagosan háromhavonta ülésező Központi Vezetőség volt hivatott két kongresszus között a párt irányítására. Ám szerepe jobbára csak Rákosi intézkedéseinek utólagos jóváhagyására korlátozódott.

Zinner Tibor a Minden bírósági ügy az osztályharc egyik epizódja című tanulmányában úgy fogalmaz, hogy a sztálini hatalmi berendezkedés Magyarországon is polgárháborús viszonyok közepette haladt előre, a társadalom százazeit érintő törvénytelenégeket követve el. Mindezt a harmadik világháború rémét keltő pszichózissal és „éberségi” kampányokkal fűszerezve. Kezdetben a volt uralkodó osztályok és szövetségeseik, később pedig a parlamenti pártok likvidálása mozgatta, valójában minden társadalmi réteg ellen folytatott hadjáratot. Ennek bizonyítéka, hogy az elítéltek több mint háromnegyede paraszt vagy munkás volt. A történész szerint a tömeges eljárások túlnyomórészt a parasztságot sújtották. A diktatúra egyik legfőbb jellegzetessége épp az volt, hogy a rendszer, amelyik magát „a munkásosztály hatalmaként” deklarálta, és azt hangoztatta, hogy a „munkás–paraszt” szövetségre épül, valójában a parasztság felszámolását tűzte ki célul.

A politikai életben bekövetkezett radikális fordulatot Rákosi Mátyás ezekkel a szavakkal írta le: „Most nálunk is a Szovjetunió szocialista építésének lényeges alapvonalai általános érvényűek (...) a döntő kérdésekben nincs külön »nemzeti út«.” Ehhez Szakasits annyit tett hozzá: „Minden más út a gyalázatba, a háborúba, a szolgaságba vezet.”

A Magyar Dolgozók Pártja nem tett mást, mint intézményesítette az állami terrort. A Rákosi–Gerő-féle irányítás 57 hónapja alatt az országban megvádoltak 789 881 személyt, azaz havonta 15 612, illetve naponta 578 főt. Közülük összesen 534 601, havonta 9379, illetve naponta 347 főt ítélték el.

Írta: Adminisztrátor
2023. június 12. hétfő -

1949. január 1-je és 1956. október 1-je között nem kevesebb mint 709 273 személyt marasztaltak el.

Az is sokat elárul a rendszer természetéről, hogy amíg 1950. február 1-jén „csak” 5256-an voltak előzetes letartóztatásban, a számuk év végére elérte a 9999-et, 1951-ben a 17 080-at, 1952-ben már a 26 551 főt. Zinner Tibor kutatása szerint 1953. április 1-jén 41 639 személyt őriztek katonai és polgári elítéltként, illetve internáltként.

Válságba sodort ország

Az állami terrort elhibázott gazdaságpolitika is tetézte. Az erőltetett iparosítás, az agrárium erőszakos kollektivizálása miatt 1953 nyarára az MDP válságba sodorta az országot. Az 1953. július 4-én alakult kormány Nagy Imre vezetésével igyekezett szakítani a sztálinista modell egyes elemeivel, de 1955 tavaszán, Rákosi újbóli hatalomra kerülésével a reformfolyamatok elakadtak.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa után, amelyet immár sztálini relikviák nélkül rendeztek meg 1956 februárjában,

a politikai enyhülés elsodorta ugyan Rákosit, de a régi motoros, Gerő Ernő nevével fémjelzett „új” pártvezetés képtelen volt az MDP merev irányvonalán változtatni.

Az állampárt 1956. október 23-án általános válságba került, a központ és a pártszervezetei rövid idő alatt szétestek. A megbénult pártot vezetői 1956. október 31-én feloszlatták, és Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) néven új kommunista pártot hoztak létre. Sereg András